

Forum Klimatu

Data i miejsce spotkania: 17.04.2023 r., Biuro Stowarzyszenia Metropolia Krakowska

Uczestnicy spotkania:

Reprezentanci następujących gmin:

Kraków
Liszki
Skawina
Biskupice
Zabierzów
Niepołomice

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska:

Agnieszka Arabas – Koordynatorka Zespołu ds. Środowiska i Przestrzeni

Karolina Baron – Specjalistka ds. Klimatu w Zespole ds. Środowiska i Przestrzeni

Prowadząca: dr Ksymena Rosiek (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) – ekspertka w zakresie gospodarki wodno-kanalizacyjnej

Przebieg spotkania:

9:00-9:05 - Otwarcie spotkania

9:05-9:25 - Wybór priorytetów: Kierunki działań dla celu szczegółowego *Zwiększenie retencji w krajobrazie oraz opóźnienia spływu powierzchniowego*

9:25-9:40 - Prezentacja: Jak taksonomia UE wpłynie na realizację inwestycji wod-kan w gminach

9:40-10:00 - Kierunki działań dla celu szczegółowego: *Opracowanie procedur i działań w odpowiedzi na ryzyko klimatyczne w sektorze wod-kan*

10:00-10:20 - Kierunki działań dla celu szczegółowego: *Zwiększenie dostępności usług wodno-kanalizacyjnych*

10:20-10:35 - **Przerwa**

10:35-10:55 - Kierunki działań dla celu szczegółowego: *Podnoszenie jakości usług wodno-kanalizacyjnych*

10:55-11:15 - Kierunki działań dla celu szczegółowego: *Podnoszenie odporności infrastruktury na skrajne zjawiska pogodowe*

11:15-11:30 - Prezentacja platformy do komunikacji SMK

11:30-11:35 - Zakończenie spotkania

WNIOSKI:

Uczestnicy spotkania zapoznali się z wyzwaniami wynikającymi z taksonomii UE, która wpłynie na realizację inwestycji wod-kan w gminach oraz z praktycznymi wskazówkami dotyczącymi zasady DNSH (ang. *do no significant harm* – nie czyni poważnej szkody).

Uczestnicy zapoznali się również z platformą komunikacji SMK i jej funkcjonalnościami dostępnymi po zalogowaniu.

W trakcie pracy warsztatowej uczestnicy w grupach przyglądali się propozycjom działań wdrożeniowych na poziomie metropolitalnym w danym obszarze tematycznym, po to, aby w kolejnym kroku nadać priorytet konkretnym narzędziom. Ponadto zostały one poddane

Metropolia Krakowska

selekcji według kryterium istotności oraz nakładu finansowego na dane przedsięwzięcie wobec efektów w przyjętej perspektywie czasowej.

Wyniki oceny merytorycznej zaproponowanych narzędzi, przeprowadzonej przez uczestników spotkania (suma informacji od 4 grup warsztatowych):

Matryca NOW HOW WOW PAUW

Narzędzie	NOW	HOW	WOW	PAUW
Mapy określające, gdzie można dokonywać małej retencji terenowej a gdzie jedynie detencji połączona z bazą danych o urządzeniach retencyjnych na terenach wiejskich i miejskich	2	1	1	0
Opracowanie wytycznych krok po kroku jak przygotować dany projekt (np. ogród deszczowy czy zielono-niebieski plac zabaw)	0	4	0	0
Przegląd dokumentów w gminach pod kątem zapisów uniemożliwiających wprowadzanie BZI i NBS (np. zapisy w MPZP np. odprowadzanie wody z działki a „zagospodarowanie wody na działce”, dopuszczenie dachów zielonych) i ich modyfikacja	2	0	2	0
Rozstrzygnięcie problemów prawnych (np. czy ogród deszczowy to urządzenie wodne)	1	3	0	0
Program zwiększenia świadomości odnośnie ryzyka klimatycznego	2	2	0	0
Plan wizyt studyjnych dla pracowników samorządowych oraz np. dyrektorów szkół w celu zapoznania z rozwiązaniami BZI i NBS	3	0	1	0
Wspólny program edukacyjny dla nauczycieli, uczniów i rodziców	2	0	2	0
Opracowanie wytycznych i wymogów wynikających z proponowanej nowelizacji dyrektywy ściekowej w zakresie wód opadowych	0	4	0	0
Organizowanie szkoleń w zakresie: zmian klimatu oraz metod zapobiegania i ograniczania ich skutków dla mieszkańców: terenów zagrożonych powodzią, osuwiskami i silnymi wiatrami.	3	1	0	0
Analiza możliwych do wdrożenia instrumentów ekonomicznych (opłaty od utraty retencji wraz z ulgami, zaniechanie opłat od wykorzystania wód opadowych do celów bytowych)	0	2	1	1
Opracowanie wspólnych zasad dla gminnych programów dofinansowania małej retencji	1	0	3	0

przydomowej i przyzagrodowej oraz baza monitoringu.				
Program modernizacji melioracji przywracający nawodnienieowy ich charakter (melioracje dwukierunkowe), cele i zasady	0	4	0	0
Zidentyfikowanie potrzeb rozwoju retencji kanałowej na sieciach kanalizacji zbiorczej i deszczowej oraz systemów monitoringu drożności kanalizacji	2	2	0	0
Wyznaczenie cieków do podjęcia działań związanych z likwidacją barier i poprawiających funkcjonowanie korytarza swobodnej migracji	0	3	1	0
Inwentaryzacja i modernizacja urządzeń melioracyjnych	0	1	3	0
Opracowanie wspólnych wytycznych do tworzenia Lokalnych partnerstw wodnych na poziomie powiatów w celu "Kompleksowego zarządzania zasobami wodnymi"	1	3	0	0
Opracowanie lokalnych planów działań dla obszarów wiejskich dotyczących inwestycji w poprawę gospodarki wodnej	0	3	0	1
Zwiększenie retencji wód i ograniczenie ich odpływu poprzez odtwarzanie systemów nawadniająco-odwadniających, poprawę racjonalności gospodarowania wodą	1	1	1	1
Identyfikacja istniejących starych urządzeń wodnych i odnawianie ich funkcji	2	1	1	0
Odtwarzanie terenów podmokłych i retencji leśnej	1	2	0	1
Identyfikacja możliwości wtórnego wykorzystania wód z oczyszczalni ścieków w rolnictwie oraz dla innych celów	1	2	1	0
Identyfikacja wymogów prawnych w tym związanych z jakością wód i bezpieczeństwem, dla zapewnienia możliwości odpłatnego lub nieodpłatnego przekazywania zgromadzonych wód opadowych i z odwodnień do innych celów	0	3	1	0
Rozpoznanie instrumentów zachęcających do ponownego wykorzystania wód opadowych w gospodarstwach domowych i rolnych w tym wariantów opłaty od utraty retencji (wraz z ulgami) oraz zanichania poboru opłaty za odprowadzane ścieki do kanalizacji, jeżeli powstają one z wód opadowych	0	4	0	0
Identyfikacja wymogów prawnych w tym związanych z jakością wód i bezpieczeństwem, dla zapewnienia możliwości wykorzystania wód szarych w jednostkach publicznych i w gospodarstwach domowych	0	4	0	0

Opracowanie zasad oceny i certyfikacji wod niezdatnych do picia przeznaczonych do sprzedaży lub przekazania	0	4	0	0
---	---	---	---	---

	Cel główny	Cele szczegółowe	Działania	Narzędzia	Punkty
Gospodarka wodno-kanalizacyjna Działania wspólne					
I	Gospodarka wodno-ściekowa wyzwania adaptacji do zmian klimatu	Opracowanie procedur i działań w odpowiedzi na ryzyko klimatyczne w sektorze wod-kan	Działania dla wszystkich podzchiań	Opracowanie metodologii i wspólnych scenariuszy dla oceny ryzyka klimatycznego dla sektora wodno-kanalizacyjnego (climate resilience toolkit)	16
				Poradnik dla instytucji organizujących przetargi, jak oceniać projekty pod kątem zgodności z zasadą DNSH, wdrażania i monitorowania projektów	14
				Opracowanie jednolitych regulaminów i wytycznych kontroli cyberbezpieczeństwa w zakładach wod-kan	17
				Zapewnienie cyberbezpieczeństwa - opracowanie obowiązkowych kryteriów związanych z zasadą DNSH dla procedury wyboru projektów oraz dla procedury udzielania zamówień publicznych	13
Gospodarka wodna					
	Zwiększenie dostępności usług zaopatrzenia w wodę	Wsparcie zrównoważonej gospodarki wodnej	Zapewnienie jakości wody pitnej	System dostępu do informacji o wodzie dla użytkowników (jakość, bezpieczeństwo)	18

II	i podnoszenie ich jakości			Badania jakości wody według nowych wymogów	20	
				Opracowanie wytycznych i wymogów wynikających z proponowanej nowelizacji dyrektywy dot. jakości wody pitnej oraz nowoczesne systemy zarządzania dystrybucją i likwidowaniem strat wody	18	
				Poprawa jakości świadczonych usług i ich dostępności	Zidentyfikowanie grup będących w niekorzystnej sytuacji, zagrożonych dyskryminacją	15
					Wspólne wytyczne dla identyfikowania takich grup i sprawozdawania	13
					Rozpoznanie i zaproponowanie rozwiązań zapewniających kontrolę użytkowników nad zużyciem wody	14
Wprowadzenie sieci zdalnych odczytów wodomierzy	17					
Gospodarka kanalizacyjna						
III	Zwiększenie dostępności usług odbioru ścieków i ich oczyszczania, podnoszenie ich jakości	Wsparcie zrównoważonej i cyrkularnej gospodarki ściekowej	Poprawa jakości i dostępności świadczonych usług	Zachęty do przyłączania się do kanalizacji. Np. zróżnicowane ceny za odbiór ścieków z szamb w zależności czy okolica jest	20	

				<p>skanalizowana czy nie, tam, gdzie jest, ceny za wywóz rosną w czasie.</p>	
				<p>Wdrażanie rozwiązań zastępujących zbiorniki bezodpływowe, jak <i>constructed wetlands</i> i oczyszczalnie hydrofitowe</p>	16
				<p>Cyfryzacja obiegu nieczystości płynnych w gminie</p>	16
			<p>Gospodarka ściekowa jako wyzwanie gospodarki cyrkularnej</p>	<p>Opracowanie wytycznych do wdrażania technologii oczyszczania ścieków opartych na cyrkularnym obiegu biogenów i wody oraz samowystarczalnych energetycznie</p>	14
				<p>Opracowanie wytycznych i wymogów wynikających z proponowanej nowelizacji dyrektywy ściekowej w zakresie oczyszczania ścieków</p>	15
				<p>Opracowanie wspólnej strategii zagospodarowania osadów ściekowych</p>	17
Gospodarka wodno-ściekowa Odporność					
IV	<p>Podnoszenie odporności infrastruktury na skrajne zjawiska pogodowe</p>	<p>Identyfikacja mechanizmów wsparcia adaptacji infrastruktury do zmian klimatu</p>	<p>Podnoszenie kwalifikacji kadry pracowniczej</p>	<p>Szkolenia z zakresu oceny wrażliwości na zmianę klimatu i oceny ryzyka, analizy opcji adaptacyjnych</p>	15
			<p>Opracowanie wytycznych</p>	<p>Opracowanie kryteriów technicznych odporności infrastruktury sieciowej na zmiany klimatu</p>	17

				Atlas dobrych praktyk	14
				Katalog ryzyka klimatycznego dla inwestycji wod-kan	16

Uczestnicy opracowali wspólne propozycje działań do realizacji celów w Strategii polityki klimatycznej Metropolii Krakowskiej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej. W kolejnym kroku zaproponowane zostaną narzędzia dla obszaru tematycznego jakim jest błękitno-zielona infrastruktura.